

Kristýna Jandová

Carl Joseph Agricola – portrétní umělec ve službách rodu Dietrichsteinů

Portrétní umění má nezastupitelnou roli v celé historii výtvarného umění. Zpodobnění lidské tváře se odjakživa těšilo všeobecné pozornosti. Podobizna vyjadřující společenskou reprezentaci, osobitou charakteristiku jedince či sounáležitost s uznávaným a všeobecně přijímaným uměleckým cítěním daného období v sobě nese odkaz dávných předků. Jako cenný doklad minulých lidských osudů přináší poselství a poznání do dnešních dnů.

Portrét vždy patřil ke společensky exponovaným žánrům, v každé době naplňoval touhu člověka po zachycení, zpřítomnění a zvěčnění své podoby, a tím i jejímu vyčlenění z přirozeného toku času. U portrétu více než u jiných výtvarných žánrů zasahovali zadavatelé práce do tvůrčího úsilí portrétisty, a historické podobizny tak nezdědka podávají částečně zkreslenou podobu zobrazených. Představují však vždy výmluvné svědectví o své době a jejím společenském utváření.

Největšího uplatnění dosáhl historický portrét na panovnických dvorech a ve šlechtickém prostředí. Jako významný prostředek osobní i rodové reprezentace poskytuje portrét často jedinou pramennou základnu pro vytvoření představy o podobě jednotlivých příslušníků rodu. Historický význam díla tak mnohdy předčí jeho uměleckou hodnotu. Na základě svědectví historických zámeckých inventářů lze s jistotou říci, že portréty a potažmo i celé portrétní galerie patřily v očích jejich majitelů k tomu nejcenějšimu vybavení aristokratického sídla. Jejich prostřednictvím se šlechta vymezovala v soudobé společnosti a zároveň dokladovala svoji příslušnost a hlubokou úctu k dějinám vlastního rodu i sobě samým.

Nejinak tomu bylo také u původem korutanského rodu Dietrichsteinů, usedlého od druhé poloviny 16. století v moravském prostředí. Mikulovská větev dietrichsteinské rodiny začala psát svoji historii na pomezí Moravy a Rakouska roku 1575, kdy byl Adam I. z Dietrichsteina, tehdejší hlava rodu, odměněn za věrné služby císaři možností získat za výhodných podmínek mikulovské panství. Blízké vztahy s příslušníky vládnoucího rodu Habsburků a zastávání vysokých a důležitých funkcí na panovnickém dvoře hrály významnou roli v reprezentaci jednoho z nejvýznamnějších rodů v zemi. V zájmu sebeurčení a tradice doby pozdní renesance a nově nastupujícího baroka začali Dietrichsteinové budovat rodovou galerii srovnatelnou se známými rodovými obrazárnami Rožmberků, Pernštejnů, Žerotínů, Lobkowiczů a dalších šlechtických rodů v Čechách a na Moravě.

V průběhu svého téměř čtyřsetletého působení v našem prostředí se jednotlivým příslušníkům dietrichsteinské rodiny podařilo postupně vybudovat plnohodnotnou sbírku portrétů s cennými uměleckými díly. V obrazárně se kromě jejich vlastních reprezentativních portrétů objevovaly také portréty významných panovníků a duchovních, doplněné o obrazy s žánrovými motivy náboženskými, alegorickými, krajinnými či loveckými.

Nejnámější příslušník rodu František z Dietrichsteina, olomoucký biskup a kardinál, po svém příchodu na Moravu a převzetí mikulovského panství roku 1611 započal s přestavbou mikulovského zámku na honosné reprezentativní zámecké sídlo. S tím souviselo i vybudování Sálu předků, do kterého nechal kardinál nainstalovat portréty sebe a své rodiny, a započal tak tradici sepětí dietrichsteinské obrazové galerie s rodovým sídlem. O této tradici hovoří i dobové inventáře z mikulovského zámku, které dávají nahlédnout pod pokličku sběratelského umu a vkusu jednotlivých členů rodiny v průběhu staletí. Ve světle těchto zjištění naplňují Dietrichsteinové, stejně jako další šlechtické rody zastávající přední místa na společenském žebříčku habsburské monarchie, předobraz vysoce urozených aristokratů s vytříbeným uměleckým cítěním,

projevujícím se také zastoupením více či méně zvuchných jmen umělců podepsaných pod portréty členů dietrichsteinského rodu i na dalších obrazech ve sbírce.¹

Přestože se soubor obrazů kvůli četným přesunům děl mezi jednotlivými moravskými, českými i rakouskými dietrichsteinskými sídly a hlavně kvůli požáru mikulovského zámku v závěru druhé světové války dochoval do dnešních dní pouze v torzu, můžeme i na této šlechtické sbírce sledovat její proměny, rozšiřování a péči o ni. V dochovaném pramenném materiálu je možno vyhledat záznamy o nákupu, prodeji či restaurování jednotlivých uměleckých děl. Stejně tak jsou pro nás zajímavé doklady o dietrichsteinských objednávkách u konkrétních umělců, kteří tvořili pro rodinu dlouhodobě. Četná díla těchto oblíbených rodinných malířů reflektují nejenom život příslušných šlechticů, ale mnohdy i jich samotných, zejména pokud službě dané rodině věnovali větší část svého uměleckého úsilí.

Jedním z Dietrichsteiny vyhledávaných umělců byl německý malíř, rytec a známý miniaturista Carl Joseph Agricola (1779–1852). Jeho služeb využíval kníže František Josef (1767–1854) i jeho syn Josef František Dietrichstein (1798–1858). Agricola byl vrcholným představitelem vídeňského portrétního umění první poloviny 19. století. Studoval na tamější univerzitě pod vedením Heinricha Friedricha Fügera (1751–1818), největšího formovatele vídeňské miniaturní tvorby. Agricola svědomitě využíval poznatků získaných od svého mistra, kráčel v jeho stopách a ve svých miniaturních portrétech dosáhl nejvyššího uměleckého naplnění. Osobitým tvůrčím stylem, ve kterém se nechal inspirovat i dalšími mistry miniatury, se ve vídeňském prostředí velmi dobře zorientoval a prosadil. Jeho práce se staly cennou součástí uměleckých sbírek i ozdobou řady šlechtických sídel.²

Umění miniaturní podobizny je oslavou virtuózní dovednosti malířů a specifickým odvětvím portrétního žánru. Na rozdíl od podobizen v životní velikosti, které splňovaly úlohu oficiální reprezentace, jsou miniatury spojené především s intimním životem člověka, i zde však mohly vykonávat určité reprezentativní poslání. Jejich nespornou výhodou byl malý rozměr podpořený komorním výrazem. Praktický formát umožňoval snadnou přenositelnost, ať už byl portrét svazen do šperku, nebo zpracován do podoby medailonů či malých závěsných portrétů.³

S miniaturou bývá nejčastěji spojováno 18. století, doba kultury rozkošného a citového rokoka, přecházející v následujícím století od empírových vznešených miniaturních podobizen s brilantní malířskou technikou až k jemně působícím dílům éry měšťanského biedermeieru. Miniaturní portrét postupně ztratil na své diskretnosti a intimnosti a začal v mnoha případech konkurovat závěsnému portrétu. Historie této disciplíny však sahá hlouběji – portrétní miniatury se v nejvyšších kruzích společnosti těšily oblibě již od 16. století.⁴ Klasickými centry miniatury se staly Londýn, Paříž a také Vídeň, přispívající k rozkvětu miniatury vlastním osobitým vývojem.⁵

¹ MEDŘÍKOVÁ, Petra: Portrétní galerie Dietrichsteinů na zámku v Mikulově, Brno 2002 (nepublikovaná práce); Moravský zemský archiv v Brně, fond F 72 (Velkostatek Mikulov), inv. č. 3716, kart. 1279.

² THIEME, Ulrich – BECKER, Felix a kol.: Allgemeines Lexikon der bildenden Künstler von der Antike bis zur Gegenwart. Band 1: Aa – Antonio de Miraguel, Leipzig 1907, s. 136.; HOLEŠOVSKÝ, Karel: Portrétní miniatura, Praha 1976, s. 69.

³ HOLEŠOVSKÝ, c. d., s. 5–7.

⁴ Obliba drobného portrétu zobrazujícího tváře či poprsí panovníků, církevních hodnostářů a šlechticů souvisí s nástupem renesančního umění, přinášejícího uvolnění středověké davové anonymity. Zprvu miniaturní portrét přebírá techniku i materiál miniaturní knižní malby (pergamen a vodové barvy), později je zde využívána olejomalba na dřevě i na měděné desce, která postupně přechází k technice emailu, a v období vrcholného baroka se miniaturní portrét s oblibou maloval na tenké destičky ze slonové kosti. Její průsvitnost umožnila působivé iluzivní efekty. V 18. století našla miniatura nové uplatnění na výzdobě porcelánu a nábytku. Od poloviny 19. století však bylo umění miniatury postupně vytlačováno vynálezem daguerrotypie a fotografie.

⁵ JIŘÍK, František Xaver: Miniatura a drobná podobizna v době empírové a probuzenské v Čechách, Praha 1930, s. 7–13.

Portrét knížete Josefa Františka Dietrichsteina od Carla Josepha Agricoly
(ze sbírek Regionálního muzea v Mikulově, foto Milan Karásek)

Vídeňská miniaturní tvorba se do popředí evropského portrétního umění dostala v době pozdního klasicismu, kdy se vedle miniatury na slonovině začal uplatňovat akvarel na papíře. V tomto zpracování drobné podobizny dosáhli vídeňští miniaturisté pozoruhodné dokonalosti ve věrnosti zobrazení i v umělecké úrovni děl. Inspirativní základ pro rozvoj vídeňského miniaturního portrétního umění byl dán přítomností barokního dědictví. Nositelem a uchovatelem této tradice se stala vídeňská Akademie výtvarných umění. Škola svázaná s leskem císařského dvora živila barokní styl vyhovující i změstšanštělé šlechtě poloviny 19. století, která si tak záhy oblíbila jedinečnost portrétní miniatury, kombinující v sobě tradici jim známou spolu s prvky soudobých uměleckých stylů. Pro vídeňskou miniaturní podobiznu byl proto příznačný měšťanský charakter spojený s noblesním aristokratizujícím tónem.⁶

⁶ MŽYKOVÁ, Marie - POCHÉ, Emanuel a kol.: *Miniatura a drobný portrét z českých a moravských sbírek*, Praha 1986, s. 5-7, 26-28.; HOLEŠOVSKÝ, c. d., s. 61-73.

Portrét hraběnky Gabriely Wratislawové z Mitrowicz od Carla Josepha Agricoly
(ze sbírek Regionálního muzea v Mikulově, foto Milan Karásek)

Carl Joseph Agricola svým dílem naplňoval uměleckého ducha dané doby. V začátcích svého působení byl z dob studia na vídeňské akademii ovlivněn tvorbou svého učitele Heinricha Friedricha Fügera. Pro jeho aristokratické portréty byl charakteristický majestátní postoj šlechtice před neutrálním pozadím. Stejný princip je patrný také u některých miniatur od Agricoly. V pozdější době je jeho tvorba již ovlivněna spíše projevem francouzského miniaturního umění. Díky působení výjimečného francouzského miniaturisty Jeana Batista Isabeyho (1767–1855) ve vídeňském uměleckém prostředí pronikl do Agricolových děl galantní styl a Isabeyho pověstná jemnost, jdoucí ruku v ruce s nosnou vznešeností.⁷

Agricolovy portréty jsou ceněny především pro graciézní půvab a elegantní chlad bělob a modří. Co se týče techniky jeho tvorby, dával přednost kvaši a akvarelu, zvládal

⁷ HOLEŠOVSKÝ, c. d., s. 53–55, 67.

však dobře i olejomalbu na mědi či dřevěné desce, jak lze usuzovat z dochovaných děl uložených v řadě muzeí či soukromých sbírkách.

Ve službách rodiny Dietrichsteinů Agricola zhotovil miniatury knížete Josefa Františka Dietrichsteina (1798–1858), jeho manželky hraběnky Gabriely Wratislawové z Mitrowicz (1804–1880) a jejich dvou nejstarších dcer Terezy (1822–1895) a Alexandriny (1824–1906).⁸ Miniatury příslušníků knížecí rodiny byly zhotoveny koncem dvacátých a na počátku třicátých let 19. století, řadíme je tak k umělcově pozdější tvorbě. Miniaturní portréty knížecího páru byly s největší pravděpodobností vytvořeny současně, čemuž napovídá stejný rozměr děl i totožná adjustace v původním zlaceném rámu s ozdobným kováním v rozích. S jistotou však tuto domněnku potvrdit nelze, jelikož autorův podpis s datací nese pouze portrét Josefa Františka, umístěný v pravém dolním rohu miniatury.

Při podrobnějším zkoumání si lze povšimnout drobných nuancí v provedení obou portrétů. Josef František v polopostavě se založenýma rukama na oblačném pozadí působí reprezentativním, lehce suverénním a zároveň nedbale elegantním dojmem mladého aristokrata. Autorovi se podařilo velmi zručně pracovat s detaily, knížeti jemně dopadá stín na pravou stranu obličeje, v pohledu směřujícím lehce vzhůru mu jiskří v očích a to vše podtrhuje citlivě kolorovaná tvář. Velmi realisticky je zachycen kabát knížete, na kterém je velice znatelná umně provedená technika pointillé, která je jasným důkazem Agricolovy inspirace elegantní francouzskou produkcí.

Portrét hraběnky Gabriely, zachycený rovněž v polopostavě na výraznějším oblačném pozadí, působí na rozdíl od portréту jejího chotě méně uhlazeným dojmem a méně realisticky. Na první pohled zaujme hraběnčina hlava v poměrně zvláštním sklonu, která není proporcčně sladěná s trupem. V provedení tváře je stejně jako v případech miniatury knížete patrný autorův akcent na propracovanost detailů – v podobě hraběnčina láskyplného až zasněného pohledu v očích, nachových líček, v náznaku úsměvu či jemném až rafinovaném stínu pod chrčipím nosu. Drobné a citlivé linie hlavy však přecházejí do méně profesionálně provedené partie oblasti hraběnčina odhaleného těla a jejich šatů a celkově trup působí dojmem těžkopádnosti. Na sněhobíle zářivé pokožce dekoltu a ramen zcela chybí vykreslení či naznačení ramenních kloubů a klíčních kostí. Můžeme se tak dohadovat, zda je možné, aby Agricola byl autorem „pouze“ hraběnčiny tváře, zatímco zbytek portrétu obstaral někdo jiný? To by mohlo být i objasněním faktu, proč není portrét hraběnky Gabriely signován. Porovnáme-li však Agricolovy další miniaturní portréty dam, shledáme, že i u nich je zřejmá určitá neobratnost ve ztvárnění ramen, dekoltu a rukou.

Pro potvrzení autorství a doby vzniku u druhého z děl se bohužel nemůžeme opřít ani o archivní materiál. V dietrichsteinském rodinném archivu se doposud nepodařilo nalézt jakoukoliv objednávku či smlouvu s Carlem Agricolou týkající se zhotovení miniaturních portrétů tohoto manželského páru. Určité vodítko alespoň k určení místa, kde se miniatury nacházely, by mohly poskytnout historické inventáře zámeckého vybavení. Ve službách knížete Josefa Františka Dietrichsteina působil soudní odhadce a obchodník s uměním Josef Altmann (1795–1867), který byl v souvislosti s dělením pozůstalosti knížete Dietrichsteina po jeho smrti pověřen v roce 1861 sestavením inventárních soupisů všech obrazů jak na zámku v Mikulově, tak ve vídeňském dietrichsteinském paláci. V seznamech čítajících více jak 700 obrazů však žádné zmínky o miniaturách knížete a jeho manželky nenajdeme. Jediné položky č. 318. a 331. v mikulovském inventáři hovoří o *kleine familien portraits*, nicméně autor je u nich veden jako neznámý. V případě našich miniatur je autor jedné z nich znám, a navíc portréty vznikly nedlouho před sestavením Altmannova seznamu, tedy jistě by byly identifikovatelné.⁹

⁸ Všechny tři miniatury se podařilo v poměrně nedávné době získat do sbírek Regionálního muzea v Mikulově, a došlo tak k úspěšnému rozšíření dietrichsteinské obrazové galerie, která je na mikulovském zámku prezentována v jedné z hlavních expozic.

⁹ SLAVÍČEK, Lubomír: Inventáře dietrichsteinské sbírky obrazů (Mikulov, Vídeň). Prameny k dějinám sběratelství 17.–19. století na Moravě, *Opuscula historiae artium*, roč. 48 (1999), s. 76.

Miniatura Carla Josepha Agricoly zachycující Terezu a Alexandrinu, dcery knížete Josefa Františka Dietrichsteina a jeho ženy Gabriely (foto Milan Karásek)

Před zhotovením miniatur knížete Josefa Františka a hraběnky Gabriely vytvořil Agricola v roce 1829 společný portrét jejich dvou nejstarších dcer. Miniatura je představuje v dětském věku, Terezu v sedmi letech a Alexandrinu pětiletou. Děvčátkům na oblačném pozadí dělá společnost hnědo-bílý lovecký psík. Malá Tereza přidržuje loveckou pušku, kterou má opřenou o levý bok, a mladší Alexandrina se rukou po zbrani natahuje. Celý výjev působí velmi hravě, obě dívky autor zachytil s dětskou rozverností ve tvářích, zároveň však s elegancí a vznešeností šlechtičen. Opět se zde můžeme obdivovat Agricolovu umu a preciznosti zejména v provedení jemných linií bravurně vykreslených a citlivě kolorovaných dívčích tváří. Zpodobnění tváří, stejně jako u portrétu matky malých šlechtičen, je ve srovnání s vykreslením postav dívek nápadně dokonalejší a pečlivější. Na základě této miniatury vytvořil Agricola také litografický list, který se dochoval do současnosti, a nabízí tak srovnání dvou rozličných výtvarných disciplín, v nichž autor vynikal.

Portrét hraběnky Gabriely Wratislawové z Mitrowicz jako bohyně hojnosti Hebe od Carla Josepha Agricoly (ze sbírek Státního zámku Libochovice)

Dalšími zajímavými portrétními miniaturami Dietrichsteinů od Carla Agricoly jsou dva portréty knížete Františka Josefa (1767–1854) ze čtyřicátých let 19. století. Kníže je na nich vyobrazen v polopostavě, již ve zralém věku, oděn je v dobovém biedermeierovském černém kabátě s bílou vestou, bílou hedvábnou košilí a vázankou. V jednom případě se jedná o olejomalbu na dřevě, na které má kníže přes ramena ještě přehozený modrý, pravděpodobně sametový plášť (soukromá sbírka), druhý portrét je akvarel zasazený do oválného rámu, kníže na něm sedí zamyšleně u stolu s hlavou podepřenou pravou rukou (sbírka Kunstgewerbemuseum v Berlíně). Technikou olejomalby na dřevě byl zhotoven i další miniaturní portrét hraběnky Gabriely Wratislawové z Mitrowicz, na kterém je

vyobrazena jako bohyně věčného mládí Hebe. Vznáší se nad tmavou hornatou krajinou, oděna v bílém průsvitném rouchu s vlající drapérií v zelené a fialové barvě, světle hnědé kadeře jí zdobí růže. V pravé ruce drží postava zlatou misku a nabízí z ní nápoj věčné mladosti a ambrosii. Agricola, jak se zdá být typické, zde zachytil hraběnkou ve tváři s udivující ženskou jemností, ve zjevném kontrastu se svalnatým, mohutně působícím tělem. Miniaturní portrét o rozměrech 28 × 22 cm vznikl u příležitosti sňatku Gabriely s Josefem Františkem na libochovickém zámku.

Fakt, že byl Carl Joseph Agricola oblíbencem rodiny Dietrichsteinů, potvrzuje i to, že na přelomu třicátých a čtyřicátých let 19. století jej kníže František Josef pověřil úkolem, aby podle vybraných rodinných reprezentativních portrétů z historie rodu vytvořil zmenšené kopie obrazů vládnoucích knížat a jejich manželek. *So lie er sich erst in späterem Jahren von allen in seinen Residenzschlosse zu Nikolsburg vorfindigen Porträts und sonstigen Geschichtsbildern von einem berühmten Künstler Copien in Kleinerem Ma ße machen, die in seiner Gemächer in Wien aufstellte um sie immer vor Augen zu haben.*¹⁰ Agricola tak zachytil v kopích všechny portréty z mikulovského Sálu předků i další portréty příslušníků rodu. Na základě Agricolových miniaturních kopií portrétů bylo roku 1844 vydáno album litografií od Roberta Theera pod názvem *Familien Portraits und Historische Bilder aus dem Fürstlich Dietrichstein'schen Hause*; obsahovalo celkem 40 listů a v současné době se v několika exemplářích nachází v zámeckých sbírkách v Mikulově a Libochovicích.¹¹

Vedle miniaturního malířství, které se stalo Agricolovým celoživotním programem, se umělec věnoval i klasickým portrétům a žánrům provedeným v oleji. Ve sbírkách libochovického zámku se nachází portrét Gabriely Wratislavové z Mitrovic jako bohyně Hebe, jenž je proveden v životní velikosti. Je totožný s hraběčnou miniaturou, která podle všeho předcházela době jeho vzniku.

Poslední dosud známou Agricolovou prací pro Dietrichsteiny je portrét knížete Františka Josefa Dietrichsteina ze soukromé sbírky paní Mercedes Dietrichstein. Reprezentativní portrét, na němž kníže sedí u stolu nejspíše ve své pracovně, dává připomenout důležité role jeho života, v nichž byl jak schopným vojevůdcem, tak i významným vyslancem v diplomatických službách císařského domu. Také na tomto portrétu se setkáváme s lehkou disharmonií mezi jednotlivými partiemi postavy, co se propracovanosti i vykreslení detailů týče. V obličejí knížete, citlivě stínovaném, je zachycena hloubka pohledu, zatímco například ruce působí neprokresleně a velmi ploše.

Z historických inventářů mikulovského zámku se dozvídáme, že Agricola vytvořil pro Dietrichsteiny i obraz klavírního virtuosa a hudebního skladatele Sigismunda Thalberga (1812–1871), který je někdy považován za nemanželského syna Mořice Dietrichsteina, tedy strýce knížete Josefa Františka Dietrichsteina. Obraz o rozměrech 83 × 70 cm se dle záznamu v inventáři z počátku 20. století nacházel v místnosti číslo 118 a roku 1906 byl prezentován na výstavě portrétů ve Vídni. Soupis obrazů zhotovený Josefem Altmannem hovoří také o olejomalbě Johanny Aragonské, kterou Agricola kopíroval podle Rafaelova originálu; obraz se nacházel v dietrichsteinském paláci ve Vídni. Vyvstává nám zde tak Agricolova další umělecká role – a to sice role kopisty.¹²

Většina Agricolových děl byla s největší pravděpodobností součástí vybavení mikulovského zámku či vídeňského paláce Dietrichsteinů, jak u některých z portrétů potvrzují historické inventáře. O pohybu miniatur a jejich osudu však inventáře i další archivní materiály mlčí. Veškerá zde zmíněná Agricolova díla jsou dokladem oblíbenosti autora v rodině Dietrichsteinů. Jsou také cenným artefaktem reflektujícím tvorbu tohoto vídeňského portrétního umělce v průběhu dvou dekad. Vezmeme-li v úvahu, že všechna zmíněná díla byla vytvořena v rozmezí dvacátých až čtyřicátých let 19. století, můžeme je

¹⁰ FEYFAR, Mathias Maria: Die erlauchten Herrn auf Nikolsburg, Wien 1879, s. 339.

¹¹ SLAVÍČEK, c. d., s. 78.; MEDŘÍKOVÁ, c. d., s. 32.

¹² Moravský zemský archiv v Brně, fond F 72 (Velkostatek Mikulov), inv. č. 3716, kart. 1279, fol. 42–44.

zařadit k několika tvůrčím obdobím umělce. Unikátní je rovněž význam jeho obrazů z hlediska dokumentace několika generací knížecí rodiny, mnohdy jsou jediným dochovaným ikonografickým pramenem vypovídajícím o podobě jednotlivých šlechticů.

Agricola byl jediným malířem, který pro Dietrichsteiny tvořil kontinuálně, a dal tak citlivě nahlédnout do rodinného života této šlechtické rodiny.

Kristýna Jandová

Carl Joseph Agricola, a portrait artist in the service of the Dietrichstein family

The Dietrichstein Chateau Gallery, which was founded by Adam from Dietrichstein at the end of the 16th century, survived only in its torso due to the division and dispersion of the family property during the 19th century, the departure of the Dietrichstein from Mikulov and the subsequent devastating fire of the castle at the end of the World War II. An idea of its scope and form is provided by preserved archival material in the form of inventories of Mikulov Castle and period accounts. The Dietrichstein family gallery mirrored the taste of individual members of the family and served as means of the public presentation of them and their family. Over the course of four hundred years of their presence here the Dietrichstein managed to build a full collection of portraits with valuable works of art. Besides their own portraits, also portraits of important monarchs and clergymen were present in the picture gallery, accompanied by paintings with religious, allegorical, landscape or hunting motifs. As such their collection bears comparison with the well-known family picture galleries of Rožmberk, Pernštejn, Žerotín, Lobkovic and other aristocratic families in Bohemia and Moravia.

Interesting stories from the Dietrichstein picture gallery are told by the works of artists who have worked for the family for a long time. They have become favourite family painters, and their numerous works reflect the life of not only their clients but also the authors themselves. One of them was the German painter, engraver and well-known miniature artist Carl Joseph Agricola (1779–1852). Agricola was an important representative of the Viennese portrait art of the mid-19th century and worked for the Prince Franz Josef (1767–1854) and his son Josef Frantz Dietrichstein (1798–1858). Among their artistic commissions there were both portraits as well as miniatures. Agricola shows true mastery in his miniatures in which their representativeness is artfully wedded to sensitive intimacy. An extraordinary achievement was especially a 40-sheet album, in which the painter copied portraits from the Mikulov Hall of Ancestors and the portraits of the most prominent members of the family throughout their ancestral history. Thus his works have an invaluable significance for the knowledge of several generations of the princely Dietrichstein family, especially when these portraits are in often the only preserved iconographic source for the individual nobles.